

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrn.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

Nr.
I 2020-06-25 Nr. (20.1-31)
STAP-526

DĖL PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), pagal savo kompetenciją įvertinusi Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktus derinti Lietuvos Respublikos pagalbos nukentėjusiems nuo nusikalstamos veikos asmenims įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 1, 2, 3 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 36¹ straipsniu ir priedu įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 1, 2, 23 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą, teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Dėl Įstatymo projekte vartojamų sąvokų:

1.1. Siūlytina Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalies 2 punkte konkretizuoti, kokią žalą patiria šeimos narys (-iai), t. y., nurodyti, ar tai fizinė, turtinė ar neturtinė žala.

1.2. Įstatymo projekto 2 straipsnio 7 dalyje apibrėžta sąvoka „pirmojo kontakto institucija“, tačiau Įstatymo projekto tekste (pvz., 3 straipsnio 1 punkte, 6 straipsnio 2 dalies 4 punkte, šio straipsnio 3, 4, 6, 7 dalyse ir t.t.) vartojama „*pirmo* kontakto institucija“ – siūlytina suvienodinti vartojamus terminus. Analogiška pastaba ir dėl Įstatymo projekto 4 straipsnio 1 dalies 3 punkte vartojamo žodžio „*nukentėjusiojo*“ (vartotinas Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje įsivestas trumpinys „nukentėjęs asmuo“).

1.3. Siūlytina atsisakyti Įstatymo projekto 2 straipsnio 8 dalyje nurodytos sąvokos „šeimos nariai“, nes jos apibrėžtyje nurodyta, kad ši sąvoka apibrėžiama Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse (toliau – BPK). Atitinkamai 9 dalyje numatyta, kad kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos išvardintuose įstatymuose, tarp jų ir BPK, tad 8 dalyje daroma nuoroda vertintina kaip perteklinė.

1.4. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad iš aiškinamojo rašto 9 punkto neaišku, ar Įstatymo projekte vartojamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai yra įvertinti Terminų banko įstatymo ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Žodžių junginys „Lietuvos Respublikos savivaldybių administracijos“ iš Įstatymo projekto 5 straipsnio 2 dalies 6 punkto perkeltinas į 7 punktą, atitinkamai Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba nurodytina 8 punkte.

3. VRM nuomone, įstatymo projekto 11 straipsnio 1 dalies punktą tikslinga papildyti informacijos ir apie pagalbos tarnybas teikimu kartu nurodant, kad nukentėjusiam asmeniui turi būti suteikti pagalbos tarnybų kontaktiniai duomenys (pavadinimas, veiklos vykdymo adresas, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas).

4. Direktyvos 2012/29/ES ir nacionalinių teisės aktų projektų atitikties lentelėje nurodyta, kad šios direktyvos 4 straipsnio 1 dalies i punkto nuostata („kontakciniai duomenys ryšiams dėl atitinkamos bylos palaikyti“) įgyvendina Įstatymo projekto 11 straipsnio 1 dalies 9 punktas, kuriame nurodyta teikiama informacija apie instituciją (-as), teikiančią (-ias) pagalbą nukentėjusiam asmeniui (nurodomas juridinio asmens pavadinimas, veiklos vykdymo adresas, telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas). VRM nuomone, vadovaujantis Direktyvos 2012/29/ES 4 straipsnio 1 dalies i punkto nuostata, nukentėjusiam asmeniui turi būti suteikti institucijos, kompetentingos baudžiamajame procese, pvz., ikiteisminio tyrimo įstaigos ar prokuratūros, kontakciniai duomenys. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Europos Komisijos parengtas rekomendacijas dėl Direktyvos 2012/29/ES perkėlimo ir įgyvendinimo kompetentinga valdžios institucija, įvardyta Direktyvoje 2012/29/ES, turėtų būti laikoma institucija, kompetentinga baudžiamajame procese (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/13_12_19_3763804_guidance_victims_rights_directive_en.pdf).

5. Aiškinamojo rašto 11 punkte nurodyta, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministras turės nustatyti tvarką, pagal kurią įstaigos ir organizacijos privalės teikti Teisingumo ministerijai ar jos įgaliotai institucijai Įstatymo projekto 11 straipsnio nuostatomis įgyvendinti reikalingą informaciją. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Įstatymo projekto 6 straipsnio 5 dalies 1 punkte Teisingumo ministerijai suteikti įgaliojimai parengti Įstatymo projekto 11 straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, ją skelbti ir nuolat atnaujinti savo oficialioje interneto svetainėje (analogiška nuostata atkartota ir Įstatymo projekto 11 straipsnio 6 dalyje), tačiau nėra numatyta, kad teisingumo ministras nustatys tokios informacijos teikimo Teisingumo ministerijai ar jos įgaliotai institucijai tvarką. Siūlytina atitinkamai papildyti Įstatymo projektą.

6. Siūlytina aiškiai suformuluoti Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punktą, kad jis visiškai įgyvendintų Direktyvos 2012/29/ES 9 straipsnio 1 dalies a punktą. Svarstytina, ar pagalbos teikėjas turėtų kažkur „siųsti“ nukentėjusį asmenį, ypač į kitą instituciją tik dėl informacijos suteikimo. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pagalba nukentėjusiam asmeniui turi apimti ne tik informaciją apie galimybę naudotis Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta teise į žalos dėl nusikalstamos veikos metu patirtų sužalojimų atlyginimą, teisinę padėtį baudžiamajame procese ir pasirengimą dalyvauti teismo posėdyje, bet ir atitinkamas konsultacijas ir paslaugas, kurios apimtų, pvz., pagalbą rengiant reikalingus dokumentus, palydėjimą į kompetentingas institucijas. Siūlytume Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalies 1 punktą išdėstyti taip: „teikia pagalbą, susijusią su nukentėjusio asmens teisėmis, įskaitant pagalbą, susijusią su galimybe naudotis Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatyta teise į žalos dėl nusikalstamos veikos metu patirtų sužalojimų atlyginimą, taip pat nukentėjusio asmens dalyvavimu baudžiamajame procese“.

7. Manytina, kad pagalbos teikėjas, kaip ir pagalbos tarnyba (Įstatymo projekto 12 straipsnio 4 dalies 8 punktas), turėtų informuoti nukentėjusį asmenį apie galimybę pateikti kompetentingai institucijai skundą, jei nukentėjęs asmuo į pagalbos teikėją kreipiasi pirmiausia.

Vidaus reikalų viceministras

Česlovas Mulma

